

Een archeologische begeleiding (AB) bij het graven van sloten in het Rundedal bij Zwartemeer, gemeente Emmen (Dr.)

G.J. de Roller

ARC-Rapporten 2003-73

Groningen
3 maart 2004
ISSN 1574-6887

1 Inleiding

1.1 Objectgegevens

ARC-Projectcode	2003/295
Provincie	Drenthe
Gemeente	Emmen
Plaats	Zwartemeer
Toponiem	Rundedal
Kaartblad	18C
Coördinaten	266.022/529.385
Periode	–
Type object	–
Type bodem	Veen op pleistoceen zand
Geomorfologie	Hunzelaagte

1.2 Aanleiding van het onderzoek

In het Rundedal tussen Zwartemeer en Barger-Compascuum wordt een glastuinbouwcomplex gerealiseerd. Door Grontmij Advies & Techniek is begin 2003 een bureauonderzoek, een veldverkenning en een karterendonderzoek in het gebied uitgevoerd, waarbij een aantal locaties werd aangewezen met een mogelijk hoge archeologische verwachting. Op één van deze locaties worden diepe sloten gegraven ten behoeve van de wateraanvoer voor de glastuinbouw (Van Beek & Fijma 2003). Het betreft het verbreden van een bestaande sloot en het graven van een nieuwe sloot. Deze werkzaamheden moeten archeologisch worden begeleid. Grontmij heeft aan Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) opdracht gegeven deze archeologische begeleiding uit te voeren. Dit onderzoek is uitgevoerd op 25 november 2003 door drs. ing. G.J. de Roller.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt tussen Barger-Compascuum en Zwartemeer (gem. Emmen), ten westen van het 'Verlengde Oosterdiep' en ten oosten van de 'Lange Runde' (afb. 1 en 2).

1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek heeft als doel om na te gaan of zich op de nog aanwezige zandkoppen archeologische sporen bevinden, wat de aard, kwaliteit en datering van de eventuele sporen is.

1.5 Werkwijze

De te verbreden sloot bleek een oude wijk te zijn die alleen uitgebaggerd zou worden. Hierbij konden geen waarnemingen gedaan worden. Daarom is de archeologische begeleiding beperkt tot de nieuw te graven sloot. De bouwvoor van dit tracé werd onder archeologisch toezicht verwijderd. Het hierdoor ontstane vlak van ca.

Afbeelding 1 De ligging van het onderzoeksgebied.

700 m² is geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische sporen en vondsten zoals vuursteen, houtskool, bot en aardewerk.

2 Resultaten

2.1 Inleiding

De resultaten van de archeologische bouwbegeleiding zijn samengevat in afb. 2. Het te begeleiden sloottracé loopt noord-zuid door het perceel.

2.2 Bodemopbouw

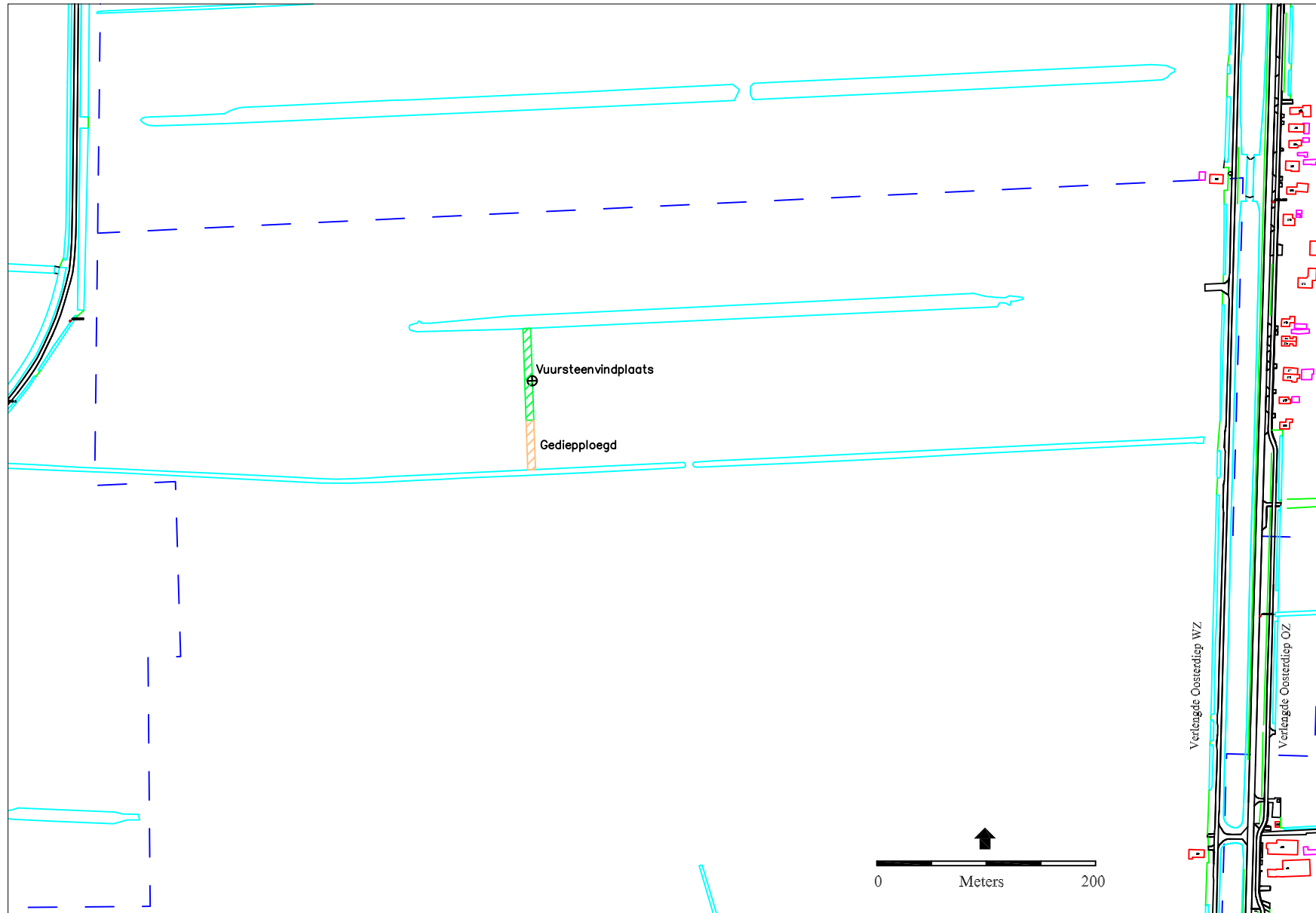
Het zuidelijke deel van het perceel is gediëpploegd. Daarom zijn hier geen archeologische resten meer aanwezig. In het noordelijke deel van het tracé is de bodemopbouw nog intact. Onder de bouwvoor bevindt zich over het algemeen nog een restant veen dat op het dekzand ligt. In het dekzand is een bodemprofiel aanwezig. Lokaal bevindt zich tussen het dekzand en het veen een leemlaag.

2.3 Vondsten

Op één plek zijn in een leemlaag drie stuks vuursteen aangetroffen (coördinaten 266.022/529.385). Het betreffen twee splinters van 11–15 mm en één afslag.¹ Alle drie de vuurstenen zijn van antropogene oorsprong en gezien de vindplaats –onder het veen– en de afmeting dateren ze vermoedelijk uit het Mesolithicum.²

¹Mondelinge mededeling drs. J.R. Veldhuis, vuursteenspecialist ARC bv.

²Mesolithicum 9000–4900 v. Chr.

Afbeelding 2 Resultaten van de archeologische begeleiding met het sloottracé, het gediepploegde deel en de ligging van de vuursteenvindplaats. Kaart: B. Schomaker.

3 Conclusie

Uit de archeologische begeleiding kan geconcludeerd worden dat op locaties met een intacte bodemopbouw in het dekzand sporen van mesolithische ouderdom verwacht kunnen worden zoals vuursteenvindplaatsen of haardplaatsen. Bij grondwerkzaamheden die tot in het dekzand reiken, zoals infrastructurele werken, zal men rekening moeten houden met de aanwezigheid van dergelijke overblijfselen uit het Mesolithicum. Daarom bevelen wij op deze locaties minimaal een archeologische opgraving met beperking aan, hetgeen overeenkomt met het advies vervolgonderzoek van de Grontmij (Van Beek & Fijma 2003, paragraaf 4.4).

Literatuur

Beek, J.L. van & P. Fijma, 2003. *Archeologisch onderzoek Rundedal te Zwartemeer. Veldverkenning en Karterend Booronderzoek (bestek fase 1 en Rundezone)*. Assen (Grontmij rapport DR143233).